

До Председателя на научно жури определено със Заповед на Ректора на Медицински университет-Варна

Становище

От Проф. д-р Явор Корновски, дмн

Ръководител Катедра „Здравни грижи“ Филиал „Шумен“

МУ-Варна

Относно конкурс за заемане на академична длъжност „Доцент“

в област 7 „Здравеопазване и спорт“; професионално направление 7.4 „Обществено здраве“ и научна специалност „Управление на здравните грижи“ за нуждите на Катедра „Здравни грижи“, Филиал Шумен, на Медицински университет Варна.
“, обявен в ДВ бр.24/16.03.2018

Конкурсът е обявен за нуждите на МУ-Варна „Филиал Шумен“ „, Катедра „Здравни грижи“. Спазени са сроковете и процедурите по избор на жури и подаване на документи ,според Закона за развитие на академичния състав в Република България.

В конкурса участва един кандидат: Теодора Николаева Евтимова ,дм

I. Биографични данни за кандидата

Ас. Теодора Николаева Евтимова след придобиване на медицинско образование по специалност „ Акушерка“ в ИПЗКССО „, Д-р Н. Николаев“ – гр. Варна през 1991 година започва работа в Родилно отделение в Обединен районен болничен комплекс – Шумен, където работи като редова акушерка до 1994 г. Теодора Евтимова е първата назначена преподавателка по практика в новосъздадената специалност „Акушерка“ в Полувисш медицински институт - Шумен (01.10.1994г.). С малко прекъсване от 1 година тя отново работи в ОРБК – Шумен и трупа клиничен опит в Отделение патологична бременност. След това от 07.09.1999 до 01.05.2006 г.отново започва преподаване в преобразувания вече ПМИ в Медицински колеж Шумен, който към този момент е структура на МУ - Варна. От 01.09.2007 г. до 08.10.2013г. е преподавател в МК Варна в специалност „Социални дейности“ и след успешно издържан конкурс за асистент в специалност „Акушерка“ през 2013г. започва преподаване към Катедра „Здравни грижи“ на ФОЗ при МУ Варна. След сформиране на Филиал Шумен на МУ Варна Евтимова е асистент в Катедра „Здравни грижи“ на филиала, където работи и в момента.

Участва в практическото обучение на студентите от специалност „Акушерка“ – провежда упражнения, семинари и клинична учебна практика. Активно въвлича студентите в научни проучвания, резултатите от които представят съвместно в научни форуми и конференции. През цялото време е повишавала образованието си, като последователно в Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“ придобива през 1996 г. ОКС „Магистър“ по Социална педагогика, а през 2001г. ОКС „Магистър“ по Социални дейности със специализация Социална администрация. От 2011 до 2013 г. се обучава и успешно се дипломира в магистърската програма по Управление на здравните грижи в МУ „Проф. д-р П. Стоянов“ – Варна.

Ас.Евтимова поддържа членство в Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи, Българската асоциация по обществено здраве и др.

Теодора Евтимова участва в организационната и административна дейност на Катедра „Здравни грижи“ във Филиал Шумен като административен асистент, курсов ръководител и активно се включва в инициативи на специалността.

Кандидатката има стремеж за разширяване на теоретичната си и практическа подготовка чрез участия във форми на СДО, които ѝ помагат да оформя изследователските и преподавателските си умения. През 2017 година придобива специалност “Медицинска педагогика“. Кандидатката ползва в различна степен руски език и английски език.

II. Оценка на научната продукция и научно-изследователската дейност на кандидата

Научната продукция на кандидата включва 27 научни труда, които разпределям, както следва:

1. Отпечатани пълнотекстови публикации в български научни списания и сборници - 25
2. Дисертационен труд-1
3. Монографичен труд-1

Освен това ас.Евтимова е представила справка за 10 участия в проекти и 19 –в семинари и обучения.

Темите ,на които са посветени публикациите на кандидата и съответните приноси са следните :

1. Роля и функции на акушерката при оказване на семейно–консултивна дейност

Ролята на съвременната акушерка е насочена към консултиране и обучение, не само за жената, но и в рамките на семейството и общността, включвайки пренатално образование и подготовка за родителство, сексуално и репродуктивно здраве.

Акушерската професия се променя, стимулирана от технологичния напредък в здравната помощ. Тези промени очертават необходимостта да бъдат преосмислени ролята, функциите и задачите на акушерката и автономната и дейност като възможност за постигане на по-голяма удовлетвореност на потребностите на бременните и майките.

Теоретико-приложните приноси на научните публикации се изразяват в анализиране на събраната информация относно добрите световни практики на акушерска грижа и тяхното приложение в опазването на майчиното и детското здраве в Националната здравна система. Анализирани са документи и тяхното приложение в законодателството на Република България.

Практико-приложните приноси на научните публикации са свързани с повишаване на здравната култура на пациентките по отношение на нормално протичащата бременност, намаляване на здравните неравенства сред бременни и майки на малки деца и улесняване на равния им достъп до здравни услуги, търсене на възможности за утвърждаване автономната роля на акушерката и издигне престижа на професията.

Принос с практико-приложен характер е разработването на модел за Акушерски център за семейно консулиране и Модел на продължителна акушерска грижа за наблюдение на нормално протичаща бременност, раждане и постнатален период в самостоятелна акушерска практика .

2. Организация и усъвършенстване на обучението на студентите от специалност „Акушерка“

Теоретичен принос на научните разработки е доказаната необходимост от насочване на теоретичното и практическото обучение към променящите се изисквания към акушерската професията. Отчита се нивото на компетенции на акушерката, придобити в процеса на базово и следдипломно обучение и правната уредба в страната за практикуване на професията

Практико-приложните приноси са свързани с въвеждане на организационни промени при подготовката и провеждането на учебно-практическото занятие като основна форма в обучението на студентите от специалност „Акушерка“.

3. Основни аспекти в дейностите на съвременната акушерка

Теоретико-приложните приноси са свързани с обоснованата необходимост от разширяващите се функции на акушерката, ориентирани към коригиране на наличните

дефицити в здравното обслужване, които са предимно в обема и качеството на акушерската грижа през периода на бременността, раждането и следродилния период.

Практическият научен принос е потвърден от проведени емпирични проучвания сред пациенти, категорично изразяващи тяхната потребност от получаване на здравна информация от акушерка по въпроси, свързани с бременността, раждането и отглеждането на новороденото. Идентифицирането на пациентки с повишен медико-социален риск има практическо значение в общественото здравеопазване за приемане на подходящи мерки водещи до покриване на по-високите им здравни потребности. В част от разработките е доказано доверието към акушерската професия от страна на пациентки в качеството им на потребители на здравни услуги.

4. Иновации в акушерската практика

Теоретико-приложните приноси са свързани с направления исторически преглед на възникването и развитието на акушерската професия и проучвания международен опит при оказване на акушерски грижи.

Принос на научните трудове е разработването на иновативни практически подход за осъществяване на автономни продължителни акушерски грижи при нормална бременност.

Практико-приложните приноси на научните разработки са свързани с обосновка и дефиниране на функциите на акушерката при оказване на самостоятелни грижи при нормална бременност и подготовка на бременната жена чрез система от знания, умения и отношение за етапите на бременността, раждането и отглеждането на дете.

Разработени са практически подходи (Акушерски център за семайно консултиране и Модел на продължителна акушерска грижа) за осъществяване на самостоятелни акушерски грижи, които са ключов елемент на висококачествената и безопасна акушерска грижа.

5.Научни приноси в област вария

Изследванията са в областта на детското и училищно здравеопазване, интеграция и рехабилитация на хора с увреждания и психичното здраве, които косвено влияят върху здравното поведение и репродуктивното здраве.

Резултатите са представени в 6 публикации № 3,8,16,17,25,27 съгласно списъка на реално отпечатаните пълнотекстови научни публикации.

В представените научни публикации ас. Евтимова е самостоятелен автор на 5, първи автор – на 5, втори автор – на 9 и трети и следващ автор – на 6 от тях.

Дисертационният труд на тема: „Акушерката в семейно-консултивната дейност с приоритет женското здраве сред маргиналните групи“ носи следните приноси:

Теоретично - познавателни:

1. Проучени са потребностите от семейно-консултивна дейност на акушерката за жени от маргиналните групи.
2. Направен е анализ на добрите световни практики, утвърждаващи автономната роля на акушерката в съответната здравна система.
3. Направен е анализ на нормативните документи и тяхното приложение, касаещи ролята на акушерката в опазване на майчиното и детското здраве, както и законодателството в Република България, регламентиращо дейността ѝ.

Практико-приложни:

1. Разработен е иновативен модел за предоставяне на автономни акушерски грижи чрез обучителна и консултивна дейност в организационна форма – Акушерски център за семейно консултиране.
2. Предложеният модел има значителен потенциал за:
  - акушерска семейно-консултивна помощ на голям брой жени- бременни и родилки от маргиналните групи , които в настоящия етап остават извън здравната система.
  - повишаване на здравната култура на маргиналните групи по отношение на нормално протичащата бременност, родителството и отглеждането на деца.
  - намаляване на здравните неравенства сред бременни и майки на малки деца и улесняване на равния им достъп до здравни услуги.
4. Моделът на АЦСК има икономическа ефективност и при малък разход на средства може да гарантира обхват на здравноНЕосигурените бременни.
5. Нормативното въвеждане на АЦСК в страната ще допринесе за издигне престижа на акушерската професия.

Монографичният труд на тема : „Актуални подходи при продължителната акушерска грижа“ е написан на 119 страници, от които 19 стр. библиография. Последната съдържа 177 източника, от които 72 на кирилица , 105-на латиница и 44- интернет източници. В монографията е **анализирана ролята на акушерската грижа в България** в развитие - от създаването на първите Здравно съвещателни станции до съвременната Женска консултация, като основно звено, което осигурява амбулаторно-поликлиничната и акушеро-гинекологичната помощ, работейки на диспансерен принцип, с поддържана профилактична насоченост.

Направен е SWOT анализ на структурата на съвременната женска консултация, нейните функции и дейности посочвайки нейните силни и слаби страни, възможности и заплахи.

В монографията се разглеждат различни модели на грижи за майчинство във Великобритания с акцент естествената способност на жените да изпитват раждане с минимална намеса и ролята на акушерката при предоставяне на грижи, свързани с физическото и психо-емоционално състояние на жената.

Проучени са нагласите и готовността на акушерките за осъществяване на продължителна акушерска грижа. Мнението на анкетираните акушерки напълно подкрепя хипотезата за участието ѝ в ЖК , като непълноценно. Посочват и част от причините за този проблем: участието ѝ е формално/ административно присъствие (84,44%) недостатъчно време за контакт с бременната(80%), консултациите се провеждат само от лекар (37,77%).

Теоретично е представен модел на продължителна акушерска грижа, който може да стане реалност в България след законово регламентиране на автономната акушерска дейност, бременната ще има възможност да избира “своята“ акушерка - тази, на която има доверие, дава ѝ сигурност, спокойствие и увереност и заедно да извървят пътя към майчинството.

III. Оценка на учебно-преподавателската дейност на кандидата

Учебната натовареност на ас. Евтимова за последните 5 академични години (при норматив 360 часа) е съответно-761,984,749,433 и 666 часа,което е средно два пъти над норматива. В тази аудиторна заетост на са включени часовете от изпити (семестриални и държавни), семинари и конкурси,а само лекции и упражнения . За последната академична година тя има 130 часа лекции, което е още един аргумент в полза на хабилитирането на кандидата. Ас. Евтимова има зад гърба си солиден преподавателски стаж (20 г и 6 мес), от който 16 г. като преподавател по практика и 4,5 г.-като асистент. Имам лични впечатления и наблюдения,че води учебната програма и изпитите съвестно и отговорно, а упражненията и лекциите-задълбочено и професионално.

IV. Критични бележки

-относително малък брой пълнотекстови публикации

-липсват публикации в чуждестранни списания и такива с impact factor
-малък брой цитирани публикации, което произтича от първата критична бележка.
Отбеляните критични бележки не намаляват моята убеденост, че Теодора Евтимова е много стойностен и ерудиран преподавател в областта на акушерските и здравни грижи.

V. Заключение

Анализът на учебно-преподавателската дейност, както и на научната дейност и активност на кандидата ме убеждават, че ас. Теодора Николаева Евтимова, дм отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение на МУ-Варна, относно заемането на академична длъжност „Доцент“. Затова препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват за заемането на тази длъжност от ас. Евтимова, дм

14.06.2018 г.

Проф. д-р Я. Корновски, дмн

